

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

07.04.2026

Vår ref:

2020/8720

Deres dato:

Deres ref:

MOVAR IKS
Tykkemyr 2
1597 MOSS

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anniken Kvam, 32266615

Vedtak om tidsbegrenset tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av urensset avløpsvann fra Fuglevik avløpsrensaneanlegg - MOVAR IKS

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir MOVAR IKS tillatelse etter forurensningsloven til tidsbegrenset utslipp av urensset avløpsvann i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg. Tillatelsen gjelder utslipp av urensset avløpsvann i inntil to døgn i perioden 01.04 -14.04.2026 og inntil to døgn i perioden 01.04 -14.04.2027. Omsøkt utslipp av delvis rensset avløpsvann i tidsperioden 01.01.2029 - 30.04.2029 behandles ikke i dette vedtaket.

Tillatelsen forutsetter at MOVAR IKS begrenser varigheten på utslippet langt det lar seg gjøre, og så langt det er mulig tar i bruk tilgjengelige løsninger for å redusere forurensningen, herunder fjerning av kloakksøppel før utslipp.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren varsler vedtak om gebyr på kr. 47 300,- for behandling av saken. Eventuelle kommentarer til varselet kan sendes oss innen to uker.

Vedtaket om tillatelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til søknad mottatt 01.12.2025, revidert søknad mottatt 19.02.2026 og sakens øvrige dokumenter. MOVAR IKS søker om tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig utslipp av urensset avløpsvann i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg. MOVAR IKS søker om utslipp av urensset avløpsvann i fire døgn innenfor tidsperioden 2026-2027.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Omsøkt utslipp av delvis rensset avløpsvann i tidsperioden 01.01.2029 - 30.04.2029 behandles ikke i dette vedtaket. Søknaden må samordnes med søknad fra MOVAR IKS om endring av utslippstillatelse mottatt 12.03.2026 (saknr. 2020/8720), der det blant annet søkes om utsettelse av frist for gjeldende renskrav med bakgrunn i igangkjøringsperioden i 2029. Informasjon om dette utslippet er derfor ikke videre omtalt i dette vedtaket, foruten i enkelte av høringsinnspillene. Ovennevnt søknad mottatt 12.03.2026 vil legges ut på høring før den behandles.

Bakgrunn

Fuglevik avløpsrenseanlegg driftes og eies av det interkommunale selskapet Mossregionen Vann- og Renovasjon (MOVAR IKS) og mottar kommunalt avløpsvann fra Moss tettbebyggelse. Fuglevik avløpsrenseanlegg er regulert gjennom tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Moss tettbebyggelse (tillatelsesnummer: 2021.0188.T.). I tillatelsen har Statsforvalteren satt sekundærrensekrav for rensing av KOF_{CR} og BOF₅ fra 01.01.2026, samt nitrogenrensekrav fra 01.01.2027. MOVAR IKS skal gjennomføre ombygningsarbeider slik at renskravene imøtekommes, og har vurdert at dette arbeidet medfører midlertidige utslipp av urensset avløpsvann.

Søknaden

MOVAR IKS har søkt om utslipp av urensset avløpsvann i forbindelse med ombygningsaktiviteter på rensanlegget i 2026 og 2027. Søknaden beskriver at ombygningsaktivitetene er nødvendige for å innfri krav til sekundærrensing og nitrogenfjerning ved Fuglevik avløpsrenseanlegg.

Utslipp av urensset avløpsvann

Det skal gjennomføres fire ombygningsaktiviteter som medfører midlertidige utslipp av urensset avløpsvann i løpet av 2026 og 2027. Det er planlagt to aktiviteter innenfor tidsperioden 01.04.2026 - 14.04.2026, samt to aktiviteter innenfor tidsperioden 01.04.2027 - 14.04.2027. Utslipp av urensset avløpsvann har en total varighet på fire døgn, fordelt på fire ulike ombygningsaktiviteter, se *tabell 1*.

Tabell 1: Beskrivelse av ombygningsaktiviteter og tidsrom for utslipp

Ombygningsaktivitet	Tidsrom for utslipp	Varighet utslipp
Forberedende bygningsarbeider for omkobling av utløp. Anlegget må stoppes i ett døgn og gå i overløp etter rister. Det vil være forbehandling som holder tilbake kloakksjøppel.	01. - 14.04.2026	Inntil ett døgn
Etablere midlertidig omløp for sandfang. Avløpsvannet må sendes i overløp før rensing og forbehandling, ikke mulig å benytte innløpsrister. Utslipp av kloakksjøppel sannsynlig.	01. - 14.04.2026	Inntil ett døgn
Omkobling av utløpsledning fra eksisterende ledningsnett til nytt ledningsnett. Hensyn til HMS krever at ledninger tørrlegges og at urensset avløpsvann slippes ut. Utslipp av kloakksjøppel sannsynlig.	01. - 14. 04.2027	Inntil ett døgn

Omkobling av innløpsledning fra eksisterende ledningsnett til nytt ledningsnett. Hensyn til HMS krever at ledninger tørrlegges og at urensset avløpsvann slippes ut. Utslipp av kloakksøppel sannsynlig.	01. – 14. 04.2027	Inntil ett døgn
--	-------------------	-----------------

Utslippspunkt

Utslippspunktet ligger på 50 meters dybde, ca. 500 meter fra land i vannforekomsten Midtre Oslofjord- Øst (Vann-nett ID 0101020200-1-C).

Tabell 2: Koordinater for utslippspunkt

Utslippspunkt	Koordinat øst UTM sone 32	Koordinat Nord UTM sone 32
Fuglevik avløpsrenseanlegg	593420	6583532

Utslippsmengder

Det er i søknaden gjennomført beregninger av forventet merutslipp som følge av ombyggingsaktivitetene i 2026 og 2027.

Kloakksøppel

Søknaden legger frem at avløpsvannet kan ledes gjennom rister for én av aktivitetene i 2026, slik at kloakksøppel holdes tilbake. For de resterende tre ombyggingsaktivitetene, én i 2026 og to i 2027, oppgir søker at avløpsvannet ikke kan ledes gjennom rister, slik at utslipp av kloakksøppel er sannsynlig. Søker har beregnet at omsøkt utslipp medfører utslipp av 33 kg kloakksøppel/d, totalt 132 kg kloakksøppel over fire døgn i 2026 og 2027.

Merutslipp av BOF_5 , KOF_{CR} og Tot-P

Søknaden fremlegger forventet merutslipp av BOF_5 , KOF_{CR} og tot-P. Nedenfor gjengis estimerte merutslipp i forbindelse med gjennomføring av ombyggingsaktiviteter og igangkjøringsfase. Tallene gjenspeiler beregnet utslipp når avbøtende tiltak iverksettes. Beregnet utslipp er estimert ut fra middelbelastning, reelt utslipp vil dermed kunne være både noe lavere og noe høyere enn beregnet.

Tabell 3: Utdrag fra søknadens beregnede merutslipp i 2026, 2027 og 2029.

Tidsrom for utslipp av urensset avløpsvann/varighet	Parameter	Beregnet merutslipp (kg/d) ved utslipp av urensset avløpsvann i forhold til dagens renseeffekt ved Fuglevik avløpsrenseanlegg*
April 2026/2 døgn	BOF_5	4 720
	KOF_{CR}	10 903
	Tot-P	117,8
April 2027 / 2 døgn	BOF_5	4 767
	KOF_{CR}	11 012
	Tot-P	119

*Merutslipp i 2026 og 2027 er beregnet i forhold til dagens renseeffekt. Merutslippet er imidlertid høyere dersom utslippet sammenlignes med faktiske krav i gjeldende tillatelse.

Søknadens vurdering av påvirkning på miljø og samfunn

Søker har gjennomført en miljørisikoanalyse av utslippene. Søker vurderer at med de planlagte tiltakene, anses risikoen for negative effekter på miljøet for å være akseptabel, særlig sett opp mot den positive effekten et nytt renseanlegg vil ha. Uten de planlagte tiltakene anses miljørisikoen også for å hovedsakelig være akseptabel, da det er lite trolig at resipienten eller brukerinteresser vil bli langvarig påvirket av utslippene. Unntaket er utslippet av kloakksjøppel. På grunn av dette etterstrebes det å sende avløpsvann gjennom forbehandling med rister der det er mulig, samt tiltak som korter ned tiden på utslippene.

Søker har vurdert risiko for påvirkning på biologisk mangfold som følge av omsøkt utslipp. Risikovurderingen angir akseptabel risiko for samtlige omsøkte perioder med utslipp. Dette begrunnes med at tiltakets varighet er kort og at tidsrom tilpasses for å unngå påvirkning på fuglelivet.

Ettersom dominerende strømningsretning er nord, har søker vurdert utslippet i forhold til mulig påvirkning på Revlingen naturreservat, nord for utslippspunktet. Utslippet planlegges før hekketiden for å redusere påvirkning.

Brukerinteresser

Søknaden fremstiller at brukerinteresser er vurdert i forbindelse med risikoanalyse. Søker beskriver at det ikke forventes interessekonflikt i forbindelse med fiske eller bading ettersom utslippet skjer på 50 meters dyp, og det er god innlagring og omblending ved utslippspunktet. I tillegg beskriver søker at tidsrom for utslipp legges utenom badesesong. Ifølge søknaden er det lite trolig at resipienten eller brukerinteresser vil bli langvarig påvirket av utslippene.

Avbøtende tiltak

Søknaden fremlegger tiltak for å redusere utslippets varighet, herunder prefabrikasjon av deler og døgnkontinuerlig arbeid. Søker beskriver at uten avbøtende tiltak ville total varighet på utslippet være opp mot 30 døgn. Som følge av planlagte avbøtende tiltak, kan varigheten reduseres til fire døgn.

Midlertidig pumpestasjon

For ombyggingsaktivitetene i 2027, skal det etableres en midlertidig pumpestasjon, for å unngå utslipp av urensset avløpsvann via pumpestasjon til Verlebukta, i tillegg til at behovet for overløpsdrift reduseres betydelig.

Mobile renseløsninger

Søknaden beskriver at mobile løsninger som kan være aktuelle for fjerning av næringsalter og organisk stoff vil medføre ytterligere nedetid på anlegget og utslipp av urensset/delvis rensset avløpsvann. Søker beskriver at det må etableres pumping av avløpsvannet til en mobil enhet og avløp derfra til utslippsledningen. Et slikt tiltak vil kreve mye areal og forlenge byggetiden, herunder forsinket innføring av nitrogenfjerning. Søker skriver at det ikke finnes slike enheter som kan leies på markedet, noe som gjør at MOVAR IKS må kjøpe og bygge denne installasjonen. Som følge av de store vannmengder, blir installasjonen stor og krever en investering på nærmere fem millioner

kroner. Søker har ut fra dette vurdert at det ikke er fornuftig å bygge midlertidig anlegg for fjerning av avløpssjøppl i inntil fire døgn med urensset avløp til resipienten.

I tillegg beskriver søker at det vil være svært lav nytteverdi i forhold til kostnader og at mobile løsninger vil påvirke byggeplassen som igjen gir utsettelse av ferdigstillelse.

Dialog for å redusere påslipp

MOVAR IKS er i dialog med næringsmiddelindustri som har betydelige påslipp til det kommunale avløpsnett.

Tidsrom for utslipp

Søker beskriver at de har planlagt arbeidene slik at utslipp unngås i badesesongen og i hekketiden.

Høring

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus sendte 09.03.2026 søknaden på høring til berørte parter, offentlige organer og myndigheter og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser. Søknaden ble også offentlig kunngjort på Statsforvalteren sine nettsider, Moss kommune sine hjemmesider og i Moss avis.

Vi mottok seks høringsuttalelser. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsinnspill mottatt i saken, søkers kommentar og Statsforvalterens vurderinger.

Høringsinnspill

Høringsinnspill fra Ekholt og Dilling velforening Moss

Velforeningen påpeker at utslipp av urensset avløpsvann til Værlebukta utenfor Fuglevik må unngås for enhver pris. Oslofjorden er sårbar og belastet. Mange arter og naturtyper har dokumentert tilbakegang. Velforeningen mener at tiltaket ikke kan gjennomføres uten at det kan dokumenteres at det ikke vil medføre skade på økosystemet. Før-var-prinsippet må legges til grunn, ettersom det er fare for alvorlige eller irreversible skade og usikkerhet knyttet til økologiske effekter og strømningsforhold.

Velforeningen ytrer bekymring for kloakksjøppl langs strender og nevner spesielt følgende lokasjoner: Sjøbadet, Vårlistranda, Sølystranda, strendene lengre vest i Reierbukta og Alby, strendene på sørsiden av Værlebukta, som Festestranda, Fristranda, Kollestranda, Fuglevikstranda og Ilastranden. Ekholt og Dilling velforening mener Statsforvalteren må gi garanti for at kloakksjøppl blir borte før sommer- og badesesongen starter.

Velforeningen ytrer bekymring for kloakksjøppl i lokale båthavner, og nevner spesielt Søly, Fiske og Fuglevik. I tillegg nevnes Kanalen.

Videre påpeker velforeningen at tidspunktet er uheldig og at et utslipp bør planlegges tidligere på vinteren, før algenes vekstsesong.

Velforeningen fremlegger at de er kjent med at riksrevisjonen skal undersøke om norske myndigheter har gjort nok for å bedre tilstanden i Oslofjorden. Disse undersøkelsene skal ta utgangspunkt i perioden 2016 – 2026.

Velforeningen viser til Sellikdalen renseanlegg i Kongsberg, som unngår urensset kloakk i ombygningsfasen. MOVAR bør også klare dette.

Velforeningen påpeker flere bekymringer for konsekvenser av urensset avløpsvann til Oslofjorden, herunder;

- luktproblematikk
- Økt plantevekst i øvre vannmasser
- Oksygenvikt i bunnområder og skade på bunnlevende organismer
- Negative effekter på marine dyr, spesielt egg, yngel og larver som er særlig sårbare
- Påvirkning på sårbare naturtyper som ålegrasenger
- Forsterket eutrofieringsproblematikk
- Forringet vannkvalitet og miljøtilstand i Oslofjorden
- Økt mikroplast, miljøgifter, tungmetaller og organiske forbindelser
- Tungt nedbrytbare og bioakkumulerende forurensninger som kan gi langvarige skadevirkninger på marine arter
- Parasitter, virus, bakterier
- Endret vannkjemi og vannkvalitet
- Mennesker kan bli syke, eks E. coli
- Økte utslipp av legemiddelrester, fett og kjemikalier
- Giftige stoffer for marine organismer
- Kloakksjøppel, sand og slam kan påvirke leveområder til bunnlevende organismer
- Mulig økte forekomster av lurv
- Fugledød blant sjøfugl for noen år siden. Vil økt forurensning på nytt kan bidra matmangel og for sjøfugl og maritime arter igjen oppstår

Velforeningen påpeker at Oslofjorden Friluftsråd ikke står på høringslisten.

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse Ekholt og Dilling velforening Moss

Utslippene er kortvarige, skjer på 50 m dyp og utenfor badesesong. Miljørisiko er vurdert som akseptabel sett opp mot nødvendigheten av tiltakene for varige miljøforbedringer. Det vises også til tilsvaret for Festelandets Vel.

MOVAR IKS svarer på velforeningens henvisning til renseanlegget på Kongsberg ved å påpeke at Fuglevik RA skal bygges om og bygges på. Det skal ikke rives noe bygningsmasse når anlegget er ferdig. Eksisterende bygningsmasse skal være i drift gjennom hele byggeperioden, mens den bygges om, og nye rensetrinn legges til.

Vedrørende forhold til rensing av legemidler og tungmetaller er det ikke krav til dette for Fuglevik RA p.t

Høringsinnspill fra Norges Miljøvernforbund

Norges Miljøvernforbund (heretter NMF) understreker at de er imot denne løsningen og at MOVAR må gjøre ekstraordinære tiltak for å ikke ha utslipp av kloakksjøppel, urensset eller delvis rensset avløpsvann.

NMF har hatt omfattende korrespondanse med COWI, MOVAR og media siden 2021 og mener at tidsaspektet ikke kan brukes fra MOVAR sin side for å unngå ekstraordinære tiltak på utslippssiden. Utbyggingen er allerede kraftig overskredet på kostnad og det kan ikke hindre at utbygger tar sitt ansvar når en ser den natur og miljøskade et forsterket Fuglevik medfører. Prosjektet er allerede overskredet og bør tåle en ekstrakostnad på miljøtiltak for å hindre utslipp.

NMF krever midlertidige løsninger for kloakksjøppel. Alle anlegg bør ha krav om dette når de skal bygge om renselanleggene. MOVAR kunne gjennomført en pilot som kan brukes av andre kommuner senere. NMF viser til at en kostnad på fem millioner er lite når totalsum for hele anlegget er nærmere tre milliarder. NMF mener at utslipp i forbindelse med igangkjøring av biologisk rensetrinn i 2029 ikke kan tillates og at det må utredes tiltak og kostnad for dette. NMF mener at MOVAR må søke støtte fra Staten på ekstraordinære tiltak og få dekket 80 % av dette med en ramme på 200 millioner kroner.

NMF påpeker at søknaden ikke har utredet godt nok og presiserer at det ikke fremgår hvordan utreder (COWI) har kommet frem til vurderingene.

NMF er redd for at utbyggingen aldri kommer i mål da den bygger på bristende forutsetninger og mye usikkerhet. Dette gjelder blant annet legging av ledning fra Brevik til Fuglevik og forenighet med problemstillinger i Mossesundet, herunder Nordvardvraket og fare for detonasjon eller planer om opprydning i sedimenter. NMF mener problemstillinger knyttet til ledningssvikt, lekkasjer, energibruk for pumping av VA ikke er tilstrekkelig belyst.

NMF påpeker kort høringsfrist i saken og mener Statsforvalteren ikke har begrunnet dette godt nok. Det påhviler utbygger å legge til rette for en god prosess med rom for nok tid til å innhente opplysninger fra høringsinstanser. Saken om anlegget på Fuglevik har vært omstridt over tid og trues og av en uforutsigbarhet med tanke på kostnader som er overskredet. NMF påpeker at Oslofjorden ikke kan reddes ved hastepreget saksbehandling. NMF påpeker søkes vurdering av utslippets påvirkning på Midtre Oslofjord, og mener vurderingen viser at Statsforvalteren burde sendt søknaden i retur.

NMF mener MOVAR må anstrenge seg enda mer og krever at Statsforvalteren setter krav om anlegg for midlertidige løsninger.

NMF viser til brev til Miljødepartementet og direktoratet høsten 2025 etter glommautslippet, der NMF krever back-up løsninger og rensing via mobile enheter på komme på plass fra utbyggers side. Videre viser NMF til veiledning fra miljødepartementet, omtalt i brev til NMF 8. desember 2025 (saksnummer 23/2255) der det blant annet står «kommunene bør derfor utrede muligheter for midlertidige buffer – og renseløsninger. Miljødirektoratet følger opp dette i sin veiledning av Statsforvalterne, som er foruensningsmyndigheten overfor kommunene.»

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse fra NMF

Krav om nullutslipp vurderes som uforholdsmessig. Alternative løsninger er vurdert og forkastet pga. teknisk gjennomførbarhet, HMS og kost/nytte.

Det vises også til tilsvar for Festelandets Vel. Midlertidige utslipp av avløpsvann med ristgods/avløpssøppel, ref. brev fra Klima og Miljødepartementet til NMF 8.12.25, vil antall dager med stopp på anlegget være høyere enn de planlagte 4 i denne søknaden hvis det skal installeres midlertidig rister eller andre løsninger som fanger opp ristgods/avløpsøppel. Installasjon av slike tekniske innretninger krever stans i avløpsstrøm for trygg og sikker montasje.

Høringsinnspill fra Festelandets Vel styre

Velforeningen har forståelse for at de søkte tiltakene er nødvendige i en ombyggingsperiode av rensenanlegg ved Fuglevik. Videre påpeker velforeningen at området som berøres er LNF-område, med særskilte hensyn til friluftsliv og folkehelse, herunder strendene fra Fuglevik til Nordre Feste. Velforeningen ønsker å rette oppmerksomhet mot brukerinteressene, og ivareta trygt badevann langs strendene.

Velforeningen viser til forskrift om konsekvensutredninger § 21, der det skal foreligge en beskrivelse av faktorer som kan bli påvirket og vurderinger av vesentlige virkninger for miljø og samfunn. I søknaden er det kun beskrevet ett punkt for overvåking av resipient, som ligger umiddelbart i nærheten av utslippspunktet. Det er ønskelig med overvåking også av badevannskvalitet ved Fuglevik camping, Fristranda, og Festestrand. Overvåkingen bør gjøres tilgjengelig for befolkningen på en universell måte i perioden fra første utslipp begynner til utgangen av 2029.

Velforeningen ønsker en beskrivelse av avbøtende tiltak ved de utslippene der det vil være utslipp av kloakksøppel. Risikovurderingen av konsekvens ved utslipp av kloakksøppel er beskrevet til «alvorlig» i deler av utslippene og det er derfor ønskelig med en beskrivelse av avbøtende tiltak i strandsonen i berørte områder.

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse fra Festelandets Vel

Bekymringene forstås. Søknaden beskriver tiltak for å redusere varighet av urensset utslipp til totalt 4 døgn samt videreføring av resipientovervåking. Utslippene vil bli fordelt på 2 separate døgn i perioden 1.-15. april 2026, og 2 separate døgn i perioden 1.-15. april 2027.

Vi forstår bekymringen for badevannskvalitet, og perioden for utslipp er derfor lagt til en periode av året med generelt lite badeaktivitet. Videre vil utslippet skje på 50 meters dyp, i 500 meters avstand til nærmeste badeplass. På grunn av det dype utslippspunktet er det lav sannsynlighet for at utslippet skal nå overflaten, og enda lavere sannsynlighet for at det skal nå overflaten ved strender i nærheten. Videre har Fuglevik RA et godt utslippspunkt med god omblanding og vannutskifting. Dette fører til at utslippet fortynnes raskt. Siden utslippet skjer på stort dyp, er også sjansen for at kloakksøppel skal nå overflaten minimert. Informasjon til innbyggere gis via nettsider og nyhetsbrev.

Høringsuttalelse fra Mattilsynet

Mattilsynet uttaler seg i plansaker som sektormyndighet på områdene som drikkevann, mat, plantehelse og helse/velferd hos fisk og dyr. Mattilsynet vurderer at det midlertidige utslippet ikke vil være i konflikt med våre fagområder og har følgelig ingen merknader til den oversendte søknaden.

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse fra Mattilsynet

Tas til etterretning. Mattilsynet har ingen merknader til tiltaket.

Høringsuttalelse fra Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE har gitt generell uttalelse i saken. I uttalelsen gir NVE generelle tilbakemeldinger om naturfare, tiltak i potensielle kvikkleireområder, tiltak i bratt terreng, avrenning og overvann, tiltak nært vassdrag, energianlegg og hvordan ivareta nødvendige hensyn. NVE legger ved link til flere veiledere og informasjonskilder.

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse fra NVE

Innspillet tas til orientering. Forholdene er håndtert gjennom prosjektering og ordinære byggesaksprosesser.

Høringsinnspill fra Moss kommune

Moss kommune vurderer at omsøkte utslipp vil innebære en forringelse av vannforekomsten og at vannforskriftens § 12 må være oppfylt. En vannforekomst er definert som forringet uavhengig av varighet av forringelsen (ref. EU domstol C-525/20). Det vurderes derfor at tiltaket vil medføre forringelse av vannforekomsten. Utbyggingen av renseanlegget er av stor samfunnsmessig betydning, men søknaden inneholder ikke en tilstrekkelig kost-nytte-vurdering som veier miljøtap mot samfunnsgevinst og som viser at en midlertidig forringelse av fjorden kan forsvares. På dette grunnlaget vurderer Moss kommune at vilkårene i § 12 ikke er tilstrekkelig oppfylt på søknadstidspunktet.

Kommunen etterspør også vurdering av samlet belastning, risiko for forsinkelser og konsekvenser dersom utslippene varer lengre enn planlagt. Moss kommune vurderer det som sannsynlig at periodene med utslipp av urensset avløpsvann kan bli lengre enn planlagt og etterspør strategier for å redusere denne risikoen og begrense eventuelle skadevirkninger.

Kommunen vurderer at søknaden gir utilstrekkelig dokumentasjon av negativ påvirkning av kloakksjøppel og transport av dette nordover mot Revlingen naturreservat. Er alternative løsninger for å redusere utslipp av kloakksjøppel vurdert godt nok tatt i betraktning at områdene langs kysten brukes hele året?

Moss kommune påpeker at de bruker betydelige ressurser på arbeidet med opprydning på Revlingen i forkant av hekkesesongen hvert år. Kommunen etterspør om MOVAR vil kontrollere strandlinjen i disse periodene og om det er satt av midler til opprydning av avfall som driver i land.

Kommunen stiller spørsmål ved risiko for algeoppblomstring og påvirkning på oksygenforhold. Strender brukes også utenom sommersesong, eks til vinterbading, og det stilles spørsmål ved om dette er vurdert i miljørisikoanalysen.

Søknaden gir, slik Moss kommune ser det, ikke tilstrekkelig grunnlag til å innvilge utslippstillatelse uten vilkår.

Moss kommune anbefaler at tillatelse kun gis dersom det stilles klare krav om:

- dokumentasjon som viser at vilkår i vannforskriftens § 12 er oppfylt
- strengere utslippsbegrensninger
- styrket overvåkning under og etter utslipp
- håndtering av kloakksøppel
- tydelig informasjon til innbyggere

Moss kommune tilrår at Statsforvalteren kan gi tillatelse, men kun dersom følgende vilkår fastsettes

- MOVAR IKS må legge frem vurdering av samlet belastning
- Styrket dokumentasjon før tillatelse kan gis, herunder alternativanalyse av ulike løsninger, kost-nyttevurdering og vurdering av påvirkning på måloppnåelse i vannforekomsten
- Krav om at utslipp ikke skal overstige fire døgn og krav om dokumentasjon etter gjennomføring. Krav om beredskapsplan for å håndtere feil og forsinkelser.
- Utslipp uten forbehandling skal begrenses til maksimalt ett døgn per aktivitet
- Skjerpede krav ved utslipp av kloakksøppel
- Overvåkning og rapportering
- Informasjon til innbyggere, minimum syv dager før hvert planlagte utslipp

Dette anses nødvendig for å sikre at miljøbelastningen blir så lav som mulig i en allerede sårbar fjord.

Moss kommune påpeker spesielt omsøkt utslipp av fosfor i 2029 og stiller spørsmål ved om dette vanskeliggjør oppnåelse av miljømålene. Kommunen etterspør en fullstendig alternativanalyse.

MOVAR IKS sine kommentarer til høringsuttalelse fra Moss kommune

Samlet belastning

Ifølge rapporten «Kildefordelte tilførsler til norske kystområder i 2023» (Niva, 2025), har tilførslene av fosfor (tot-P) til Oslofjorden (Kragerø til Svenskegrense) ligget på 1 300 tonn/år på 90-tallet. Tilførslene har hatt nedadgående trend siden da, og har gått ned til under 1000 tonn/år i senere år. I 2023 var tilførslene av fosfor på 847 tonn/år.

Til sammenligning blir merutslippet fra Fuglevik renseanlegg 0,2 tonn fosfor/år i 2026 og i 2027. Dette tilsvarer en økning på 0,029 % av de totale fosforutslippene til Oslofjorden i 2023. For 2029 vil det årlige utslippet av fosfor øke med 0,9 tonn/år som følge av igangkjøring biologisk fosforfjerning, dette tilsvarer en økning på 0,1 % av de totale fosforutslippene til Oslofjorden.

Videre påpeker MOVAR IKS at overvåkning av resipienten ved utslippspunktet utenfor Fuglevik i årene 2021-2025 viser en samlet sett svært god økologisk tilstand (iht. vannforskriftens klassifiseringsveileder) for næringsstoffer (fosfor og nitrogen) og planteplankton i det øverste vannlaget, og for oksygen i bunnvann. For fosfor spesifikt er tilstanden vurdert som samlet sett

svært god for både tot-P og ortofosfat på begge de undersøkte lokalitetene i perioden 2021-2025.

Økningen i utslipp av organisk stoff som følge av de midlertidige utslippene av urensset avløpsvann i 2026 og 2027 fører til en økning i årlige utslipp fra Fuglevik på ca. 3 – 4 %, noe som ligger innenfor det normale variasjonsområdet i årlige utslippsmengder.

Alternativsanalyse

Det vises til svar til NMF for midlertidige installasjoner for ristgods, samt at det for perioden med redusert fosforrensning i 2029 ikke er alternative løsninger. Dette begrunnes med at nye Fuglevik RA er et biologisk anlegg med "Bio-P (biologisk fosforfjerning som krever noe tid for å bygge oppe en riktig bakteriekultur med PAO (polyfosfatakkumulerende organismer) for dette spesifikke avløpsvannet.

For å besvare kommunens kommentarer til alternativsvurderinger, er det gjort to konkrete vurderinger i MOVAR IKS sitt tilsvare. Alternativ 1 omhandler høyere dosering av fellingskjemikalier i igangkjøringsperioden for å øke fosforreduksjonen. Dette vil imidlertid forsinke oppbygging av PAO -bakteriekulturen og utvide igangkjøringsperioden. Alternativ 2 omhandler midlertidig kjemisk etterpoleringsanlegg som renser avløpsvannet etter membranseparasjonen. En aktuell teknologi kan være etterpolering med koagulering, flokkulering og sandfiltrering. Plassering vil imidlertid være på areal avsatt til fremtidig kvartærrensning, utgjøre store millionbeløp og legge beslag på store ressurser i prosjektet. I tillegg påpeker MOVAR IKS at et midlertidig rensetrinn for fosfor vil forsinke prosjektet som helhet, dermed innfrielse av rensekrav. MOVAR IKS mener miljømessig gevinst for fosforreduksjon er svært liten sammenlignet med konsekvensene for fremdriften og den økonomiske kostnaden.

Antall utslippsdøgn

Det søkes om kun fire døgn uten forbehandling totalt, med varighet på ett døgn per gang. De arbeidsoperasjoner som skal gjennomføres blir planlagt i detalj sammen med entreprenør, rådgiver og byggeledelse. Alt materiell blir i størst mulig grad prefabrikkert i forkant. MOVAR IKS vil ha stort fokus på at utslippene blir så korte som mulig i hvert tilfelle. Dette gjelder også for spørsmålet om utslipp uten forbehandling begrenses til ett døgn i tråd med risikovurdering.

Strender og overvåkning

MOVAR IKS anser det ikke som formålstjenlig med ekstra overvåkning av strandsoner og overflate for de svært begrensede utslippene. Utslipp av avløpssjøppel fra f.eks. kommunalt overløp og andre kilder til avfall er vesentlig større enn de omsøkte utslippene fra renseanlegget.

Ekstra prøvetaking

MOVAR gjennomfører allerede resipientovervåkning på Fuglevik. Som skrevet i punkt nr. 1. viser disse undersøkelsene at resipienten har svært god tilstand for fosforforbindelser i nærheten av utslippspunktet. Som vurdert i miljørisikovurderingen i søknaden, ser vi det ikke som sannsynlig at vannforekomsten vil bli påvirket av utslippene i lengre tid – dvs. at vi ikke forventer en forringelse av økologisk tilstand i resipienten slik dette klassifiseres iht. Vannforskriftens veileder. Perioden april ligger utenfor prøvetaksperiodene i resipientovervåkingen. Ekstra prøvetaking i april i

forbindelse med utslippet er gjennomførbart, men har begrenset verdi ift. klassifisering av miljøtilstanden i resipienten siden det ikke finnes klassifiseringsgrenser for perioden mars-mai i klassifiseringsveilederen.

Prøvesvarene kan benyttes til å sammenligne fosforkonsentrasjoner i vannmassene før og etter utslipp, og sammenlignes med tidligere målte verdier dersom Statsforvalteren ser dette som nyttig. For perioden med igangkjøring av biologisk fosforfjerning vil det tas prøver i forbindelse med den ordinære resipientovervåkingen i perioden desember til februar. Ved behov kan det utføres ekstra prøvetakinger i mars og april.

Informasjon til innbyggere

Varsel til Moss kommune og innbyggere kan sendes ut 7 dager i forkant.

MOVAR viser for øvrig til svar til Festelandets vel.

Statsforvalterens vurdering

Generelt

I utgangspunktet er det forbudt å forurense, jf. forurensningsloven § 7. Etter lovens § 11 kan forurensningsmyndigheten likevel, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter forurensningsloven § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd.

Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår i tillatelsen med hjemmel i § 16, i samme lov.

Statsforvalteren har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet, jf. rundskriv T-3/12,

Det gis midlertidig unntak fra renskravene i forurensningsforskriften kapittel 14, jf. § 14-6 fjerde ledd, i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrenseanlegg.

Vurdering av utslippets forurensningspotensial

Utslipet fra Fuglevik avløpsrenseanlegg vil medføre økte utslipp av forurensning til Oslofjorden i den tiden utslippet pågår, inkludert miljøgifter, bakterier, næringssalter, organisk materiale og kloakksøppel.

Søker oppgir at utslippet innlagres på 8-30 meters dybde, men at det i noen tilfeller med svak sjiktning og høy utslippsmengde vil være en risiko for at utslippet når overflaten. Søknaden beskriver at strømmålinger (WGS84 59°23.09N, 10°38.61Ø) like ved utslippspunktet viser gode strømforhold i de dypere vannlagene i området, med en gjennomsnittlig hastighet på 8 cm/sek (på 65 m dyp), med en noe lavere hastighet lengre opp i vannmassene (5 cm/sek på 35 m og 5 m dyp). Strømmen går i hovedsak enten mot nord eller sørlig retning, avhengig av tidevannet. Dominerende strømretning er mot nord.

Utslipet er av kort varighet, men skjer innenfor et tidsrom med økende bruk til friluftsliv og rekreasjon, samt økende biologisk aktivitet i akvatisk og omkringliggende terrestrisk miljø.

Mikroplast og kloakksøppel

Det vil være økt utslipp av mikroplast og kloakksøppel i ombygningsperioden. Til tross for at utslippet har kort varighet, kan utslipp av kloakksøppel ikke anses som midlertidig forurensning. Enkelte typer avfall har lang nedbrytningstid og vil kunne påvirke økosystemer i lang tid fremover. Søppel kan transporteres over lengre avstander og påvirke havbunn, strandsoner, miljøgifter og biologisk mangfold i lang tid.

Statsforvalteren forutsetter at MOVAR IKS iverksetter tiltak for å redusere utslipp av kloakksøppel i størst mulig grad, jf. tillatelsens punkt 1.1. og 9.3. Tilgjengelige løsninger skal benyttes der dette ikke medfører urimelige kostnader. Vi viser til Miljødirektoratets avgjørelse i klagesak for Alvim avløpsrenseanlegg datert 29.01.2026, der det blant annet står at overgangsperioder der avløpsvann ikke renses bør unngås, og at kommunene (her IKS) bør planlegge for midlertidige renseløsninger ved omfattende ombygginger av store renseanlegg. Statsforvalteren forventer at MOVAR IKS bruker tiden frem mot ombygningsaktivitetene i 2027 til å redusere utslippet ytterligere. MOVAR IKS skal dokumentere gjennomførte tiltak for å redusere utslipp av kloakksøppel, jf. tillatelsens punkt 9.3 og 12.1.

Vi har stilt vilkår i tillatelsen punkt 3 *Utslipp til vann* om overvåking av utslipp av mikroplast, for å få oversikt og erfaringstall med hvor mye mikroplast som slippes ut med urensset avløpsvann. Det er videre satt vilkår om at MOVAR IKS skal gjennomføre visuell overvåking og oppsamling av utslipp av kloakksøppel, jf. tillatelsens punkt 9.3. Se for øvrig vetaksbrevets *Vurdering etter naturmangfolloven*.

Overvåking av utslipp

Vi har stilt vilkår i tillatelsen punkt 3 *Utslipp til vann* om at MOVAR IKS må overvåke utslippene til Midtre Oslofjord under ombygningsperioden. Vannmengder skal overvåkes kontinuerlig. Mengder av mikroplast, nitrogen, fosfor, KOF_{CR}, BOF₅, suspendert stoff, arsen, kobber, sink, bly og PAH-forbindelser skal måles. Det er i tillatelsens punkt 11 satt krav om miljøovervåkning av berørte resipienter før, under og etter omsøkt utslipp, blant annet for å dokumentere at berørte vannforekomstene ikke blir forringet som følge av utslippene eller at miljømålet vanskeliggjøres, jf. vannforskriftens § 4, kunne avdekke eventuelle uønskede effekter og iverksette strakstiltak ved behov.

Håndtering av avløpslam

Det tillates ikke mottak av septikslam og eksternt avløpslam fra andre renseanlegg i ombygningsperioden.

Lukt

Virksomheten skal ikke medføre luktulempere av betydning for naboene, jf. tillatelsens punkt 4.

Støv

MOVAR IKS skal påse at støv fra anleggsdriften til enhver tid er lavest mulig. MOVAR IKS må gjøre en vurdering av behovet for å gjennomføre støvdempende tiltak, jf. tillatelsens punkt 6.

Støy

Statsforvalteren legger til grunn at ombygningsarbeidene på Fuglevik avløpsrenseanlegg vil bidra med noe støy til omgivelsene, og setter derfor grenseverdier for støy i tillatelsen i tråd med vanlig praksis for bygg- og anleggsvirksomhet, jf. tillatelsens punkt 5.

Informasjon til innbyggere og industrien

MOVAR IKS skal ha en kommunikasjonsplan med formål å informere innbyggere og bedrifter om tiltaket og hva den enkelte kan bidra med for å begrense sine tilførsler og påslipp til avløpsrenseanlegget, herunder tilførsel av kloakksøppel. MOVAR IKS må gi innbyggere informasjon om tiltaket og hvilke konsekvenser utslippet kan ha på resipienten i den perioden arbeidet pågår, jf. tillatelsens punkt 2.6.3.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Omsøkt utslipp er planlagt innenfor en tidsperiode med økende biologisk aktivitet, med blant annet hekketid for fuglearter og gytetid for enkelte vårgytende fiskearter. Endringer i næringstilgang og lysforhold vil kunne påvirke tetthet og sammensetning av arter i vannet, spesielt dersom utslippsvannet når overflaten. Utslipet er imidlertid av kort varighet, skjer på 50 meters dyp og det forventes god innlagring og omblending ved utslippspunktet. Søker oppgir at for å unngå utslipp i hekkeperioden til fugler i Revlingen naturreservat, og for å generelt ha minst mulig effekt på biologisk mangfold, skal omsøkte utslipp skje før 15. april i sine respektive år. Statsforvalteren vurderer likevel at det vil være hekketid for enkelte fuglearter innenfor perioden.

Se for øvrig vurderinger av kloakksjøppel under *Mikroplast og kloakksjøppel* lengre opp i dokumentet.

Revlingen naturreservat

I Miljødirektoratets database Naturbase (<https://kart.naturbase.no/>) er det registrert et naturreservat nord for utslippspunktet, Revlingen naturreservat. Området består av to holmer i fjorden og har særlig verdi som hekkeområde for sjøfugl. I henhold til vernebestemmelser for reservatet skal det ikke iverksettes tiltak som kan endre miljøet, herunder utføring av kloakk eller forsøpling. Dominerende strømningsretning er nord, og det er sannsynlig av utslippet kunne ledes med vannstrømmen mot reservatet.

Statsforvalteren vurderer at varigheten på utslippet, avstand til reservatet og fortykning gjør at det er lite sannsynlig at verneformålet berøres negativt som følge av økte konsentrasjoner av næringsalter, organisk materiale, miljøgifter eller bakterier. Utslipp av kloakksjøppel vil imidlertid kunne forsøple sjøområder og strandsone rundt reservatet.

Tillatelsen setter vilkår om at det gjennomføres visuell overvåkning i sjøområder og strandsone rundt Revlingen naturreservat, jf. tillatelsens punkt. 9.3. Dersom det oppdages avfall, skal dette samles opp og leveres til godkjent avfallsmottak. Statsforvalteren understreker at opprydning må gjennomføres utenom tidsperiode for ferdelsforbud, jf. *forskrift om Revlingen naturreservat* § 3, punkt 4. Enkelte fuglearter starter hekketiden også før gjeldende ferdelsforbud, og det må utvises aktsomhet i forbindelse med visuell overvåkning og opprydningsarbeid. Dersom dette virker forstyrrende, må overvåkning/opprydning i området avsluttes og flyttes til etter hekketid. Vi viser til aktsomhetsplikten, jf. naturmangfoldloven §§ 6 og 49.

Andre registrerte naturverdier

Sjøområdene langs Fuglevik marina er registrert som naturtype bløtbunnsområder i strandsonen med viktig verdi. Utstrekningen omfatter rundt 130 meter fra land ut i fjorden. Det er registrert flere fuglearter i dette området, blant annet Lomvi (CR), hettemåke (CR) og Ærfugl (VU).

Fuglevik avløpsrenseanlegg ligger svært nær Værner kloster landskapsvernområde, som omkranser store deler av renseanlegget. Området har store historiske og biologiske verdier, og representerer et kultur- og naturlandskap med store opplevelsesverdier. Det er blant annet to bekkedrag som er gyteområde for sjøørret og leveområde for mange fuglearter. Det er for øvrig registrert svært viktig sump (Naturbase-ID BN00015176) 100 meter nordvest for renseanlegget, samt flere naturtyper i lengre avstand fra renseanlegget. Statsforvalteren vurderer at omsøkt utslipp ikke vil berøre naturtypelokalitetene på land. De nærliggende naturområdene vil imidlertid kunne påvirkes av endringer i støynivå, lysforhold og andre forhold tilknyttet byggearbeidet. Statsforvalteren vurderer utslippet ikke vil medføre varig forringelse av ovennevnte natur- eller opplevelsesverdier.

Føre-var-prinsippet vurderes tilstrekkelig ivaretatt gjennom vilkår i denne tillatelsen, jf. naturmangfoldloven § 9.

Til tross for at omsøkt utslipp er kortvarig og flere parametere ved utslippspunktet viser god tilstand, er Oslofjorden utsatt for stor samlet belastning som økosystem. Det er derfor svært viktig at utslippet begrenses i størst mulig grad, jf. naturmangfoldloven § 10. Samtidig er det også svært viktig for den samlede belastningen i fjorden at renseanlegget imøtekommer gjeldende rensekrav og at dette ikke forsinkes ytterligere.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 11. Vi viser spesielt til vilkår i tillatelsens punkt 2.3 og 9.3.

Vurdering etter vannforskriften

Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand».

Utslipp av urensset avløpsvann er en vesentlig kilde til forurensning og Statsforvalteren understreker at det er viktig at varigheten på utslippet begrenses mest mulig. Oslofjorden har stor samlet belastning hvor miljøkvalitetsstandarder er overskredet i flere av fjordens vannforekomster. Vi forutsetter at MOVAR IKS tilstreber å begrense forurensningen i størst mulig grad i henhold til tillatelsens punkt 2.3 og gjennomføre ombyggingsarbeidene så raskt det lar seg gjøre.

Utslipet ledes til Midtre Oslofjord – Øst (Vann-Nett ID 0101020200-1-C). Utdrag fra Vann-nett er hentet i mars 2026. Vannforekomsten er registrert med moderat økologisk tilstand med høy presisjon og dårlig kjemisk tilstand med lav presisjon. Miljømålet for vannforekomsten er god økologisk og kjemisk tilstand i løpet av perioden 2022-2027.

Det er flere påvirkningskilder som påvirker miljøtilstanden, der utslipp fra Fuglevik avløpsrensning er registrert med liten påvirkningsgrad.

Nitrogen- og fosforforhold er registrert i svært god tilstand. Turbiditet, oksygenforhold, bunnfauna og planteplankton er registrert i god tilstand.

Utslipp av urensset avløpsvann gir betydelig økning av utslippsmengder så lenge utslippet varer. Generelt vil utslippet av mikroforurensninger som tungmetaller og organiske miljøgifter, øke når vannet ikke renses nevneverdig. Flere metaller og industristoffer er registrert i dårlig tilstand, herunder bly, arsen, kobber, sink og PAH-forbindelser. For parametere i dårlig tilstand er det ikke tillatt med økte utslipp.

I søknaden vurderer MOVAR IKS at det ikke er sannsynlig at utslippet vil påvirke miljøtilstand i resipienten. For organisk stoff eller fosfor har søker vurdert at det ikke forventes målbar effekt over lengre tid. Statsforvalteren setter krav til at det skal dokumenteres at berørte vannforekomstene ikke blir forringet som følge av utslippene eller at miljømålet vanskeliggjøres, jf. vannforskriftens § 4.

Statsforvalteren setter krav til miljøovervåking av vannforekomster og utarbeidelse av et overvåkningsprogram i henhold til tillatelsens punkt 11. Det skal inngå referansestasjoner hvor

referanseverdier måles samtidig som utslippet pågår. På referansestasjonene forventes det ikke påvirkning fra utslippet.

Statsforvalteren vurderer at det ikke foreligger vesentlig risiko for at utslippet medfører midlertidig eller varig forringelse av primærresipienten eller Oslofjorden. Vurderingen er gjort med bakgrunn av resipientens størrelse og tiltakets begrensede varighet, samt under forutsetning at vilkårene i denne tillatelsen følges. Det er i Statsforvalterens vurdering vektlagt at anleggelse av nytt renseanlegg og etablering av økte rensekrav er et av tiltakene for å bedre forholdene vannforekomsten, samt at søker vurderer omsøkt utslipp som nødvendig for å ferdigstille nye rensetrinn.

Vi refererer for øvrig til søkers redegjørelse for merutslippet av fosfor fra Fuglevik renseanlegg, tilsvarende en økning på 0,029 % av de totale fosforutslippene til Oslofjorden i 2023. Økningen i utslipp av organisk stoff som følge av de midlertidige utslippene av urensset avløpsvann i 2026 og 2027 fører til en økning i årlige utslipp fra Fuglevik på ca. 3 – 4 %, noe som ligger innenfor det normale variasjonsområdet i årlige utslippsmengder.

Etter gjennomførte tiltak, vil Fuglevik renseanlegg rense avløpsvannet for nitrogen, fosfor og organisk stoff, med minimalt kjemikalieforbruk. Renseanlegget vil også rense bedre for mikroplast, mikroforurensinger og mikroorganismer.

Vi viser for øvrig til punktet om tiltakets forurensningspotensiale lenger oppe i brevet.

Samfunnsmessige hensyn

Avløpsanlegg er kritisk infrastruktur, og leverer tjenester for å rense avløpsvann fra Norges befolkning. Denne infrastrukturen er avgjørende for å rense avløpsvannet og dermed unngå å forringe vannkvaliteten i vannforekomstene ytterligere.

Brukerinteresser

Utslipet skjer på 50 meters dyp, det forventes god innlagring og omblanding ved utslippspunktet. Tidsrom for utslipp er utenfor hovedperiode for badesesong og av kort varighet. Statsforvalteren vurderer at det er lite sannsynlig at brukerinteresser berøres i perioden da utslippet pågår.

Et vilkår for tillatelsen er at MOVAR IKS sørger for tilgjengelig informasjon, slik at innbyggere informeres om hvordan resipienten påvirkes under utslippet, jf. tillatelsens del 2.6.3. Videre skal MOVAR IKS sørge for overvåking av vannkvalitet og overvåking og opprydning av kloakksøppel langs berørte badestrender og båthavner, jf. tillatelsens punkt 11 og 9.3. Vi viser spesielt til strender og båthavner nevnt i høringsinnspill i saken.

Planforhold

En forutsetning for tillatelsen er at omsøkt tiltak er i henhold til gjeldende plan.

Fare- og aktsomhetssoner

Fuglevik avløpsrenseanlegg ligger delvis innenfor aktsomhetsområde for flom og det registrert større aktsomhetsområder for kvikkleire i nærheten. Tillatelsen forutsetter at nødvendige

vurderinger og av avklaringer gjennomføres i henhold til høringsinnspill og vedlagt veiledning fra NVE.

Konklusjon

Statsforvalteren har vurdert søknaden om direkte utslipp i korte perioder i 2026 og 2027, og kommet frem til at fordelene ved å etablere nødvendige rensetrinn på Fuglevik avløpsrenseanlegg er større enn ulempene knyttet til utslipp av urensset avløpsvann i ombygningsperioden på inntil fire døgn, fordelt på fire ombygningsaktiviteter i 2026 og 2027. Tillatelsen forutsetter at MOVAR IKS begrenser varigheten på utslippet langt det lar seg gjøre, og så langt det er mulig tar i bruk tilgjengelige løsninger for å redusere forurensningen.

Statsforvalteren forventer at MOVAR IKS bruker tiden frem mot ombygningsaktivitetene i 2027 til å redusere utslippet ytterligere. Tilgjengelige løsninger for å hindre urensset utslipp og for å fjerne kloakksøppel skal benyttes der dette ikke medfører urimelige kostnader.

Ettersom ombygningsaktivitetene er nødvendige for å imøtekomme strengere rensekrav, vurderer vi at tiltaket på sikt vil bidra til en bedring av vannkvaliteten i Midtre Oslofjord og Oslofjorden. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Frister

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Tillatt utslippsperiode for urensset avløpsvann	Maksimalt to døgn innenfor 01.04.2026 -14.04.2026 og maksimalt to døgn innenfor 01.04.2027 - 14.04.2027	1.1
Kommunikasjonsplan med formål å gi informasjon til innbyggere og industri for å redusere tilførsel og kloakksøppel, samt informasjon om konsekvenser for resipienten	Før utslippene starter	2.6.3
Målinger av utslipp	Gjennomføres daglig mens utslippene pågår	3.1 og 10?
Miljøovervåking berørte vannforekomster	Gjennomføres mens utslippet pågår og minimum tre måneder etter siste dag for omsøkt utslipp av urensset avløpsvann i 2027	11
Visuell overvåking og oppsamling av kloakksøppel	Daglig under utslipp, samt i en periode etter utslippet	9.3
Dokumentasjon av tiltak for å redusere utslipp av kloakksøppel.	I forbindelse med sluttrapporter	9.3 og 12.1

Dokumentasjon av mengde kloakksøppel sluppet ut (kg). Dokumentasjon av mengde kloakksøppel samlet opp (kg) og lokasjon.		
Sluttrapport	01.03.2027 og 01.03.2028	12.1

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren gir MOVAR IKS tillatelse til utslipp av urensset avløpsvann i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg i inntil to døgn perioden 01.04.2026-14.04.2026 og inntil to døgn i perioden 01.04.2027- 14.04.2027.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16, i samme lov. Det gis kortvarig midlertidig unntak fra rensekravene i forurensningsforskriften i disse to tidsperiodene, kapittel 14, jf. § 14-6 fjerde ledd, i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Varsel om gebyr

Statsforvalteren plikter å ta gebyr for behandling av søknader om tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi varsler derfor at MOVAR IKS kommune skal betale 47 300 kroner i gebyr for arbeid med tillatelsen. Dette tilsvarer gebyrsats 6 i forurensningsforskriften § 39-4. Eventuelle kommentarer til varselet om fastsettelse av gebyrsats skal sendes til Statsforvalteren innen to uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvern avdelingen

Anniken Kvam
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tidsbegrenset tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av urensset avløpsvann fra Fuglevik avløpsrensseanlegg

Kopi til:

Fuglevik Vel v/ Øivind Eskevik	pb.2027	1520	MOSS
EKHOLT OG DILLING VELFORENING	c/o Karine Westerveld Janitzhagen 3	1526	MOSS
RYGGE BÅTFORENING	Postboks 2050	1520	MOSS
RYGGE BÅTFORENING	Postboks 2050	1520	MOSS
MOSS KOMMUNE	Postboks 175	1501	MOSS
NJFF-ØSTFOLD	Postboks 31	1891	RAKKESTAD
Fuglevik Camping	Fuglevikveien 55	1570	DILLING
Rine Vergeman-Johansen	Finnebingen 24	1570	Dilling
Kai Vegar Johansen	Finnebingen 24	1570	Dilling
Lisbet Anita Midtbruket	Jaktåsen 80	1570	Dilling
Thor Erling Timmermann	Jaktåsen 82	1570	Dilling
Ole Jørgen Mauseth	Jaktåsen 90	1570	Dilling
Wenche Kristin Åsvestad	Jaktåsen 92	1570	Dilling
Svein Wilskow	Vesteråsveien 44 A	1570	Dilling
RÅDE KOMMUNE	Skråtorpveien 2A	1640	RÅDE
FREDRIKSTAD KOMMUNE	Postboks 1405	1602	FREDRIKSTAD
HVALER KOMMUNE	Storveien 32	1680	SKJÆRHALDEN
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
AKERSHUS FYLKESKOMMUNE	Postboks 1200 Sentrum	0107	OSLO
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE	Oscar Pedersens vei 39	1721	SARPSBORG
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL

NATURVERNFORBUNDET FOLLO-MOSS	c/o Kristian Vahl Østbye Hobølveien 689	1592	VÅLER I ØSTFOLD
VANNOMRÅDEUTVALGET MORSA	Herredshuset Kjosveien 1	1592	VÅLER I ØSTFOLD
Markus Forsell Kamphaug	Finnebingen 22	1570	Dilling
Kevin Aleksander Ruud	Finnebingen 22	1570	Dilling
Martin Sundt	Fuglevikveien 67	1570	Dilling
Christin Roksvåg Sundt	Fuglevikveien 67	1570	Dilling
Lars Sundt Jensen	Klosterveien 91	1570	Dilling
COWI	Postboks 6412 Etterstad	0605	OSLO
NORGES MILJØVERNFORBUND	Bråtenenga 22	1515	MOSS
FESTELANDETS VEL	C/o Morten Bredal Festeveien 35	1525	MOSS

Tidsbegrenset tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av urensset avløpsvann fra Fuglevik avløpsrenseanlegg

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår i tillatelsen med hjemmel i § 16, i samme lov. Det gis midlertidig unntak fra rensekravene i forurensningsforskriften kapittel 14, jf. § 14-6 fjerde ledd. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen.

Tillatt utslippsperiode for urensset avløpsvann gjelder for i inntil to døgn innenfor tidsperioden 01.04 -14.04.2026 og inntil to døgn innenfor tidsperioden 01.04 -14.04.2027, i forbindelse med ombygningsarbeider på Fuglevik avløpsrenseanlegg.

Dersom MOVAR IKS ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må virksomheten i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. MOVAR IKS skal først kontakte Statsforvalteren for å avklare behovet for slik endring.

Informasjon fra enhetsregisteret:

Navn på ansvarlig enhet: MOVAR IKS
Organisasjonsnummer: 959 272 204
Postadresse: Tykkemyr 2, 1597 Moss

Informasjon om virksomheten fra Statsforvalterens database:

Tettbebyggelse: 01-014 - Moss	
Anleggsnavn: Fuglevik avløpsrenseanlegg	
Anleggsnr. og anleggsaktivitet: 3103.0153.01, Renseanlegg for avløpsvann over 100 000 personekvivalenter	
Kommune: Moss	Fylke: Østfold
Lokalisering (UTM): sone 32, øst: 594400 nord: 6584000	
Lokalisering, adresse og gbnr: Båthavnveien 50	
Næringskode og bransje: 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	
Hovedkategori IED*:	
IED-kode: ikke omfattet	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2026.0279.T	Arkivreferanse:
---------------------------------------	------------------------

Tillatelse første gang gitt: 07.04.2026	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef		Anniken Kvam Rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00		Anniken kvam 2020/8720	Tillatelsen ble gitt 07.04.2026 (tillatelsesnr. 2026.0279.T)

Innhold

1	Tillatelsens rammer.....	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
2	Generelle vilkår	5
2.1	Utslippsbegrensninger.....	5
2.2	Plikt til overvåkning av utslipp	5
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	5
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold	6
2.5	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	6
2.6	Plikt til internkontroll	6
2.6.1	Risikovurdering og forebyggende tiltak	6
2.6.2	Avvikshåndtering	7
2.6.3	Kommunikasjonsplan.....	7
2.7	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning.....	7
3	Utslipp til vann	7
3.1	Utslippsmålinger.....	7
3.1.1	Utslipp fra punktkilder	7
3.2	Mudring	8
4	Lukt.....	8
4.1	Utslippsreducerende tiltak.....	8
4.1.1	Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering	8
5	Støy.....	9
6	Støv.....	9
7	Grunnforurensning og forurensete sedimenter	10
8	Kjemikalier.....	10
9	Avfall.....	11
9.1	Generelle krav.....	11
9.2	Håndtering av farlig avfall	11
9.3	Kloakksøppel.....	11
9.4	Oppsamling av avløpslam	12
10	Utslippskontroll	12
10.1	Utslippsmålinger	12
11	Miljøovervåkning av vannforekomster	13
12	Rapportering til Statsforvalteren.....	13
12.1	Sluttrapport.....	14
13	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	14

13.1	Etablering av beredskap	14
13.2	Varsling av akutt forurensning	14
14	Tilsyn	14
15	Vedlegg 1 Liste over prioriterte miljøgifter	15

1 Tillatelsens rammer

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder utslipp av urensset avløpsvann i forbindelse med ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg,

Tillatelsen gjelder for utslipp av urensset avløpsvann i inntil to døgn i tidsperioden 01.04. - 14.04. 2026 og inntil to døgn 01.04. - 14.04.2027, fordelt på fire ulike ombyggingsaktiviteter. Tillatelsen forutsetter at MOVAR IKS begrenser varigheten på utslippet langt det lar seg gjøre, og så langt det er mulig tar i bruk tilgjengelige løsninger for å redusere forurensningen, herunder fjerning av kloakksøppel før utslipp.

Omsøkt utslipp av delvis rensset avløpsvann i tidsperioden 01.01.2029 - 30.04.2029 behandles ikke i dette vedtaket.

Ved vesentlige endringer, eventuelt overskridelse av angitt periode for utslipp, må MOVAR IKS søke om endring av tillatelsen.

MOVAR IKS skal i god tid varsle Statsforvalteren hvis det skjer forsinkelser, og prosjektet overgår tidsperioden som er satt for utslipp av urensset avløpsvann.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Dette gjelder likevel ikke utslipp av stoffer på prioritetslisten, oppført som vedlegg 1 i tillatelsen. Disse stoffene er blant de mest helse- og miljøfarlige stoffene som er i bruk. Utslipp av disse stoffene er bare tillatt dersom utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning, eller annet er bestemt i tillatelsen, jf. vilkår 3 utslipp til vann.

2.2 Plikt til overvåkning av utslipp

MOVAR IKS skal prøveta avløpsvannet i perioden for ombygging av Fuglevik avløpsrensaneanlegg. Alle prøvene skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider bestemt i tillatelsen, jf. vilkår 3.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra ombyggingsarbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter MOVAR IKS å redusere utslipp så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Statsforvalteren forventer at MOVAR IKS bruker tiden frem mot ombyggingsaktivitetene i 2027 til å redusere utslippet ytterligere. Tilgjengelige løsninger for å hindre urensset utslipp og for å fjerne kloakksøppel skal benyttes der dette ikke medfører urimelige kostnader.

Gjennomførte tiltak skal dokumenteres iht. punkt 12.1.

Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår er uttrykkelig satt grenser for.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå under ombyggingsarbeidene og for å unngå utilsiktede utslipp, skal MOVAR IKS sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal dokumenteres.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille ombyggingsarbeidene.

MOVAR IKS skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. punkt 13.2 *Varsling av akutt forurensning*.

2.6 Plikt til internkontroll

MOVAR IKS plikter å etablere internkontroll i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. MOVAR IKS plikter å holde internkontrollen oppdatert.

MOVAR IKS plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

2.6.1 Risikovurdering og forebyggende tiltak

MOVAR IKS skal vurdere om ombyggingsarbeidene kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6, og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Risikovurderingen skal være dokumentert, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning av vann, grunn og luft, herunder utslipp av støy. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres.

---

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

MOVAR IKS skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av forurensning, inkludert akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser forurensningen kan medføre. Med utgangspunkt i risikovurderingen skal virksomheten om nødvendig iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. MOVAR IKS skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene, i form av en handlingsplan.

2.6.2 Avvikshåndtering

Avvik som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvikshåndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer undersøkelser av årsakene til at avvikene har skjedd, vurdering og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

2.6.3 Kommunikasjonsplan

MOVAR IKS skal ha en kommunikasjonsplan med konkrete tiltak. Planen skal ha som formål å informere innbyggere og bedrifter om utslippet og hva den enkelte kan bidra med for å begrense sine tilførsler og påslipp til avløpsrensaneanlegget i ombyggingsperioden.

MOVAR IKS må også sørge for å gi informasjon om tiltaket og hvilke konsekvenser utslippet kan ha på resipienten i den perioden arbeidet pågår.

2.7 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

MOVAR IKS skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftlig i hvilken grad utslippet påvirker eller kan påvirke vannmiljøet, sårbare naturtyper eller områder som brukes av sårbare arter.

Det må utvises særlig aktsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. MOVAR IKS må gjøre seg kjent med aktuelle bestemmelser som kan gjelde for slik aktivitet.

3 Utslipp til vann

MOVAR IKS skal begrense utslipp av urensset avløpsvann i størst mulig grad. Det er ikke tillat at de berørte vannforekomstene blir forringet som følge av utslippene eller at miljømålet vanskeliggjøres, jf. vannforskriftens § 4. Dette gjelder både enkeltparametere og samlet tilstand. Dette må dokumenteres gjennom pålagt overvåkningsprogram og rapporteres til Statsforvalteren, jf. vilkår 10, 11 og 12.

3.1 Utslippsmålinger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

MOVAR IKS skal benytte gjeldende utslippspunkt for Fuglevik avløpsrensaneanlegg til utslipp av urensset avløpsvann.

MOVAR IKS skal etablere tilstrekkelige målinger av vannmengde og utslippskomponenter i utslippet. Målinger skal gjennomføres daglig i tiltaksperioden.

Utslippskomponenter det skal måles for er listet opp i tabellen under.

Utslippskomponent	Utslippsgrense	Midlingstid
Mikroplast	Målekrav	Døgn
Vannmengde (m ³)	Målekrav	Kontinuerlig
Tot- N (mg/l)	Målekrav	Døgn
Tot N (Tonn/døgn)	Målekrav	Døgn
KOF (mg/l)	Målekrav	Døgn
KOF (tonn/døgn)	Målekrav	Døgn
BOF5 (mg/l)	Målekrav	Døgn
BOF5 (tonn/døgn)	Målekrav	Døgn
SS (mg/l)	Målekrav	Døgn
SS (tonn/døgn)	Målekrav	Døgn

3.2 Mudring

Mudring er ikke tillatt uten egen tillatelse fra Statsforvalteren.

4 Lukt

4.1 Utslippsreducerende tiltak

Diffuse utslipp til luft, inkludert lukt, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.1.1 Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klagerregistrering

MOVAR IKS skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder *TA 3019/2013 Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*.

MOVAR IKS skal informere Statsforvalteren og naboer når det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktblastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr el. som kan medføre økte luktplager.

MOVAR IKS skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til Statsforvalteren iht. tillatelsens punkt 12.

5 Støy

Støygrensene i T-1442/2021² for støy fra bygg- og anleggsvirksomhet er utgangspunktet for kravene i tillatelsen. For definisjoner angående støy viser vi til T-1442/2021, *retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* fra Klima- og miljødepartementet og til Miljødirektoratets veileder (M-2061 fra 2025) med faglig utdyping av prinsipper, metoder og anbefalinger.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Bygningstype	Dag (kl. 07-19) L _{pAekv12h}	Kveld (kl. 19-23) L _{pAekv4h} eller søn-/helligdag (kl. 07-23) L _{pAeq16h}	Natt (kl. 23-07) L _{pAekv8h}
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	60	55	45
Skole, barnehage	55 i brukstid		

Alle grenser gjelder ekvivalent lydnivå i dB, innfallende lydtryknivå og gjelder utenfor rom med støyfølsomt bruksformål.

Spesielt støyende aktiviteter

Dersom det er nødvendig med spesielt støyende aktiviteter som medfører at støygrensene overskrides, aksepteres avvik fra grenseverdiene i kortvarige perioder. Virksomheten plikter å redusere slike perioder til et minimum. Virksomheten skal gjennomføre avbøtende tiltak. Varsling skal skje i henhold til T-1442 kap. 6.3.

Arbeider om natten

For å redusere varigheten på utslippet, er det nødvendig med døgnkontinuerlig arbeid på anlegget. MOVAR IKS skal allikevel legge til rette slik at støyende drift og aktiviteter ikke foregår om natten. Dersom dette i spesielle tilfeller er nødvendig skal varsling skje i henhold til T-1442 kap. 6.3.

Varsling og loggføring av klager

Det skal etableres rutine for varsling av naboer ved spesielt støyende aktiviteter og rutine for håndtering av klager.

6 Støv

Virksomheten skal påse at støv fra ombyggingsarbeidene til enhver tid er lavest mulig. For å redusere støv til omgivelsene skal virksomheten gjennomføre støvdempende tiltak.

² Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T 1442/2021), Klima- og miljødepartementet 2021.

Virksomheten skal ha ekstra fokus på avbøtende tiltak for spredning av støv langs følsom arealbruk (boliger).

7 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Anleggsarbeidene skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

MOVAR IKS plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

MOVAR IKS skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på anleggsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Statsforvalteren varsles om dette.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

8 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler og annet som brukes på utstyr og anlegg.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal MOVAR IKS dokumentere at virksomheten har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

MOVAR IKS plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe³.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

---

³ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

9 Avfall

9.1 Generelle krav

MOVAR IKS plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

MOVAR IKS plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁴.

9.2 Håndtering av farlig avfall

MOVAR IKS skal håndtere farlig avfall i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett⁴.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Farlig avfall skal leveres videre til godkjent mottak eller behandlingsanlegg minst en gang per år. Farlig avfall skal deklarerer på www.avfallsdeklarerer.no.

9.3 Kloakksøppel

Tillatelsen forutsetter at MOVAR IKS begrenser varigheten på utslippet langt det lar seg gjøre, og så langt det er mulig tar i bruk tilgjengelige løsninger for å redusere forurensningen, herunder fjerning av kloakksøppel før utslipp.

MOVAR IKS skal minst daglig i hele perioden når ombyggingsarbeidene pågår, samt i en periode etter at utslipp av urensset avløpsvann er avsluttet, gjennomføre visuell overvåking av utslipp av kloakksøppel innenfor områder som kan berøres. Overvåkingen skal skje i relevante sjøområder og langs land.

Overvåkingen skal inkludere berørte strender og båthavnområder.

Det skal i tillegg gjennomføres visuell overvåking og oppsamling av avfall i Revlingen naturreservat og sjøområder rundt. Arbeidet skal ikke forstyrre sjøfugl og må gjennomføres utenom ferdselsforbud, jf. forskrift om Revlingen naturreservat § 3, punkt 4. Statsforvalteren forutsetter aktsomhet, jf. naturmangfoldloven §§ 6 og 49.

---

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Dersom det oppdages avfall, skal dette samles opp og leveres til godkjent avfallsmottak. Kloakksøppel skal leveres til avfallsmottak som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot denne fraksjonen.

Statsforvalteren forventer at MOVAR IKS bruker tiden frem mot ombyggingsaktivitetene i 2027 til å redusere utslippet ytterligere.

Tiltak for å redusere utslipp av kloakksøppel, mengde sluppet ut og mengde oppsamlet skal dokumenteres i forbindelse med sluttrapport, jf. punkt 12.1.

9.4 Oppsamling av avløpslam

Det tillates ikke mottak av eksternt avløpslam eller septikslam ved Fuglevik avløpsrenseanlegg mens ombyggingsarbeidene pågår.

10 Utslippskontroll

10.1 Utslippsmålinger

MOVAR IKS skal kontrollere og dokumentere sine utslipp ved å gjennomføre målinger av utslipp til vann, utslipp av støy og støv. Med målinger menes prøvetaking, analyse og/eller beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp.

Målinger av utslipp til vann skal som minimum omfatte:

- Komponenter som er spesifisert i vilkår 3.1.
- Vannmengder
- Mengde kloakksøppel som samles opp

Prøvetaking og analyser skal foregå etter Norsk Standard (NS) der dette er mulig og laboratorier som benyttes skal være akkreditert for analysene.

For prøvetaking og analyser av mikroplast finnes det per i dag ingen akkreditert metode. Prøver og analyser av mikroplast skal foregå etter Norsk Standard (NS) der dette er mulig og laboratorier som benyttes skal være akkreditert for analysene det det er mulig.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for MOVAR IKS sitt faktiske utslipp. Det skal utarbeides et måleprogram som inngår i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Måleprogrammet skal beskrive målemetoder og frekvenser. Valg av målemetoder og frekvenser må begrunnes.

Skriftlig program for målinger av utslipp til vann i forbindelse med urensset utslipp skal utarbeides av MOVAR IKS og være en del av virksomhetens internkontroll. Måleprogrammet skal være utarbeidet før oppstart av anleggsarbeidene.

11 Miljøovervåking av vannforekomster

MOVAR IKS skal sørge for overvåking av berørte resipienter for mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåking av resipienter skal foregå fra i dag og minimum tre måneder etter utslippet, eller lenger hvis det etter tre måneder ikke er klarlagt at tilstanden er tilbake til førtilstanden.

Hensikten med overvåkingen er bl.a. å:

- Kontrollere at avbøtende tiltak fungerer etter hensikten.
- Avdekke eventuelle uønskede effekter, herunder konflikt med brukerinteresser i området
- Dokumentere at vannforekomstene ikke har endret tilstandsklasse som følge av utslippet
- Dokumentere at berørte enkeltparametere i vannforekomsten ikke blir forringet som følge av utslippene eller at miljømålet vanskeliggjøres, jf. vannforskriftens § 4.
- Sette i verk strakstiltak ved behov.

MOVAR IKS skal utarbeide et overvåkingsprogram som er i tråd med kravene i vannforskriften og som er tilstrekkelig for å dokumentere at kravene i denne tillatelsen overholdes. Dette innebærer overvåking før, under og etter tiltaksgjennomføringen. Det er utarbeidet veiledere for vannovervåking etter kravene i vannforskriften og siste oppdaterte veileder skal til enhver tid benyttes.

Miljøovervåkingsprogrammet skal inneholde parametere som det er stilt grenseverdier for i tillatelsen, andre relevante parametere og kvalitetselement i tråd med vannforskriften. Valg av målemetoder, frekvenser og prøvepunkter skal begrunnes. Alle prøvepunkter må angis på kart.

Det skal inngå referansestasjoner hvor referanseverdier måles samtidig som tiltaket pågår. På referansestasjonene forventes det ikke påvirkning fra utslippet.

Program for overvåking av vannresipienter skal utarbeides av MOVAR IKS og skal være tilgjengelig for Statsforvalteren på forespørsel.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vanmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

12 Rapportering til Statsforvalteren

Resultater fra utslippskontroll og resipientovervåking skal rapporteres til Statsforvalteren.

Alvorlige avvik i forhold til utslippstillatelsen skal straks meldes til Statsforvalteren.

MOVAR IKS skal uten opphold varsle Statsforvalteren om alle unormale forhold som har, eller kan få forurensningsmessig betydning.

12.1 Sluttrapport

MOVAR IKS skal utarbeide sluttrapport for utslippet i 2026 og for utslippet i 2027. Innen 01.mars 2027 og 01.mars 2028 skal MOVAR IKS utarbeide en sluttrapport som skal inneholde:

- Beskrivelse av gjennomført prosjekt, utslipp og avbøtende tiltak. Utslipp og påvirkninger skal beskrives for vann, luft, grunn og sedimenter der det er aktuelt.
- Faglig begrunnede vurderinger av utslippsmengder for komponenter som regulert i punkt 3 i denne tillatelsen.
- Oppsummering av status/tilstand for berørte vannforekomster og dokumentasjon på at relevante parametere og tilstand i vannforekomstene er tilbake til førtilstanden.
- Beskrivelse av miljøovervåkningsprogram, parametere og resultater
- Kart over prøvepunkter, inkludert referansestasjoner
- Beskrivelse av eventuelle avvik fra tillatelsen, årsak og avbøtende tiltak
- Dokumentere gjennomførte tiltak for å redusere utslippet, herunder av kloakksøppel
- Beskrivelse av lokasjoner for visuell overvåkning og mengde kloakksøppel samlet opp ved de ulike lokasjonene
- Beregning av mengde kloakksøppel sluppet ut

13 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1 Etablering av beredskap

MOVAR IKS skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer, jf. tillatelsens punkt 2.6.1. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves.

13.2 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles etter gjeldene forskrift⁵. MOVAR IKS skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller (sfospost@statsforvalteren.no).

14 Tilsyn

MOVAR IKS plikter å la representanter for Statsforvalteren eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

---

⁵ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9. juli 1992 nr. 1269

15 Vedlegg 1 Liste over prioriterte miljøgifter

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkyfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
-------------------------------------	------------------

Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Perfluorheksansyre 2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	PFOA PFHxA HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyktotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC

